

अध्याय ११ वा.

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ श्रीगुरुभ्योनमः ॥

श्रीकुलदेवतायैनमः ॥ श्रीसीतारामचंद्राभ्यांनमः ॥

॥ श्रीसद्गुरुसाईनाथायनमः ॥

गतकथेचें अनुसंधान । बाबांचें अरुंद फळीवर शयन ॥

अलक्ष्य आरोहण अवतरण । अकळ विंदान त्यांचें ॥ १ ॥

असो हिंदू वा यवन । उभयतांस समसपान ॥

जाहलें आयुर्दाय पर्यालोचन । तें हें देवतार्चन शिरडीचें ॥ २ ॥

आतां हा अध्याय अकरावा । गोड गुरुकथेचा सुहावा ॥

वाटलें साईचरणीं वहावा । वृढ भावा धरुनी ॥ ३ ॥

घडेल येणें सगुणध्यान । हें एकादशरुद्रावर्तन ॥

पंचभूतांबर सत्ता प्रमाण । बाबांचें महिमान कळेल ॥ ४ ॥

कैसे इंद्र अग्नि वरुण । बाबांच्या वचनास देती मान ॥

आतां करूं त्याचें दिग्दर्शन । श्रोतां अबधान देईजे ॥ ५ ॥

पूर्ण विरक्तीची विरक्ति ॥ ऐसी साईची सगुण मूर्ति ॥

अनन्य भक्तां निजविश्रांति । आठवूं चित्तीं सप्रेम ॥ ६ ॥

गुरुवाक्यैक विश्वासन । हेंचि वसाया देऊं आसन ॥

सर्व संकल्प संन्यासन । करूं पूजन या संकल्पें ॥ ७ ॥

प्रतिमा स्थंडिल अग्नि तेज । सूर्यमंडल उदक द्विज ॥
 या सातांही वरी गुरुराज ॥ अनन्य पूजन करूं कीं ॥ ८ ॥
 चरण धरितां अनन्यभावे । गुरुचि काय परब्रह्म हेलावे ॥
 ऐसे गुरुपूजेचे नवलावे । अनुभवावे गुरुभक्ते ॥ ९ ॥
 पूजक जेथवर साकारू । देहधारीच आवश्यक गुरू ॥
 निराकारास निराकारू । हा निर्धारू शास्त्राचा ॥ १० ॥
 न करितां सगुणाचें ध्याना । भक्ति भाव कदा प्रगटेना ॥
 आणि सप्रेम जंव भक्ति घडेना । कळी उघडेना मनाची ॥ ११ ॥
 ते उमलल्यावीण कांहीं । केवळ कर्णिकेस गंध नाही ॥
 ना मकरंद ना भ्रमर पाहीं । तेथ राहिल क्षणभर ॥ १२ ॥
 सगुण तेचि साकार । निर्गुण तें निराकार ॥
 भिन्न नाही परस्पर । साकार निराकार एकचि ॥ १३ ॥
 थिजलें तरी तें घृतची संचलें । विधुरलें तेंही घृतचि म्हणितलें ॥
 सगुण निर्गुण एकचि भरलें । समरसलें विश्वरूपें ॥ १४ ॥
 डोळे भरुनी जें पाहूं येई । पदीं ज्याच्या ये ठेवितां डोई ॥
 जेथ ध्यानाची लागे सोई । आवडी होई तें ठायीं ॥ १५ ॥
 जयाचिये संगती । प्रेमवार्ता करूं येती ॥
 जयास पुजूं ये गंधाक्षतीं । म्हणूनी आकृति पाहिजे ॥ १६ ॥
 निर्गुणाहून सगुणाचें । आकलन बहु सुकर साचें ॥
 दृढावल्या प्रेम सगुणाचें । निर्गुणाचें बोधनतें ॥ १७ ॥
 भक्तां निर्गुण ठायीं पडावें । बाबांनीं अनंत उपाय योजावे ॥
 अधिकारानुरूप दूर वसवावें । दर्शन वर्जावें बहुकाळ ॥ १८ ॥

एकास देशांतरा पाठवावें । एकास शिरडींत एकांतीं कोंडावें ॥

एकास वाड्यांत अडकवावें । नेम द्यावे पोथीचें ॥ १९ ॥

वर्षानवर्ष हा अभ्यास । होतां वाढेल निगुणध्यास ॥

आसनीं शयनीं भोजनीं मनास । जडेल सहवास बाबांचा ॥२०॥

देह तरी हा नाशिवंत । कधीं तरी होणार अंत ॥

म्हणूनि भक्तीं न करावी खंत । अनाव्रनंत लक्षावें ॥ २१ ॥

हा बहुविध दृश्य सारा । सकल अव्यक्ताचा पसारा ॥

अव्यक्तांतून आला आकारा । जाणार माघारा अव्यक्तीं ॥२२॥

ही आब्रह्मस्तंब सृष्टी । व्यष्टी जैसी तैसी समष्टी ॥

उपजली ज्या अव्यक्तापोटीं । तेथेंच शेवटीं समरसे ॥ २३ ॥

म्हणवून कोणासही ना मरण । मग तें बाबांस तरी कोठून ॥

नित्य शुद्धबुद्धनिरंजन । निर्मरण श्रीसाई ॥ २४ ॥

कोणी म्हणोत भगवद्भक्त । कोणी म्हणोत महाभागवत ॥

परी आम्हांस ते साक्षात भगवंत । मूर्तिमंत वाटले ॥ २५ ॥

गंगा समुद्रा भेटूं जाते । वाटेनें तापार्ता शीतल करिते ॥

तीरींचे तरुंस जीवन देते । तृषा हरिते सकळांची ॥ २६ ॥

तैसीच संतांची अवतार स्थिति । प्रगट होती आणि जाती ॥

परी तयांची आचरिती रीती । पावन करिती जगार्ते ॥ २७ ॥

कमालीची क्षमाशीलता । नैसर्गिक विलक्षण अक्षोभ्यता ॥

ऋजुता मृदुता सोशीकता । तैसीच संतुष्टता निरुपम ॥ २८ ॥

दिसाया जरी देहधारी । तरी तो निगुण निर्विकारी ॥

निःसंग निर्मुक्त निज अंतरां । प्रपंची जरी विचरळा ॥ २९ ॥

कृष्ण स्वयं जो परमात्मा । तोही म्हणे संत मदात्मा ॥
 संत माझी सजीव प्रतिमा । संत सप्रेमा तो मीच ॥ ३० ॥
 प्रतिमारूपही संतां न साजे । संत निश्चळ स्वरूप माझे ॥
 म्हणवूनि मद्रक्तांचें ओझे । तयांचें लाजे मी वाहें ॥ ३१ ॥
 संतांसी जो अनन्यशरण । मी ही वंदीं तयाचें चरण ॥
 ऐसें वदला उद्धवा आपण । संत महिमान श्रीकृष्ण ॥ ३२ ॥
 सगुणांतला जो सगुण । निर्गुणांतला जो निर्गुण ॥
 गुणवंतांतील जो अनुत्तम गुण । गुण्यांचा गुण्या गुणि राजा ॥ ३३ ॥
 पर्याप्त काम जो कृतकृत्य । सदा यदृच्छा लाभ तृप्त ॥
 जो अनवरत आत्मनिरत । सुखदुःखातीत जो ॥ ३४ ॥
 आत्मानंदाचें जो वैभव । कोणा वर्णवेल तें गौरव ॥
 अनिर्वाच्य सर्वथैव । ब्रह्म देवत मूर्त जो ॥ ३५ ॥
 कीं ही अनिर्वचनीय शक्ति । दृश्य रूपें अवतरली क्षितीं ॥
 सच्चित्सुखानंदाची मूर्ति । ज्ञान संवित्ती तीच ती ॥ ३६ ॥
 ब्रह्माकारांतःकरणमूर्ति । झाली जयाची प्रपंचीं निवृत्ति ॥
 नित्य निष्पपंच ब्रम्हात्म्यैकस्थिति । आनंदमूर्ति केवळ ती ॥ ३७ ॥
 आनंदोब्रम्हेति श्रुति । श्रोते नित्य श्रवण करिती ॥
 पुस्तकज्ञानी पोथींत वाचिती । भविकां प्रतीति शिरडींत ॥ ३८ ॥
 धर्माधर्मादि ज्याचें लक्षण । तोहा संसार अति विलक्षण ॥
 अनात्मज्ञांसी क्षणोक्षण । करणें रक्षण प्राप्त कों ॥ ३९ ॥
 परी हा न आत्मज्ञांचा विषय । तयांसीं आत्मस्वरूपींच आश्रय
 ते नित्य मुक्त आनंदमय । सदा विन्मयरूप जे ॥ ४० ॥

बाबाच सर्वांचें अधिष्ठान । तयांस क्रेउतें आसन ॥
 त्याही वरी रौप्य सिंहासन । भक्तभावनपरि बाबा ॥ ४१ ॥
 बहुतां दिसांची जुनी बैठक । गोणत्याचा तुकडा एक ॥
 त्यावरि घालिती भक्त भाविक । गादी सुरेख बैसाया ॥ ४२ ॥
 मागील टेकायाची भित । तेथें तक्क्या ठेविती भक्त ॥
 जैसें भक्तांचे मनोगत । बाबाही वागत तैसेच ॥ ४३ ॥
 वास्तव्य दिसे शिरडींत । तरी ते होते सर्वगत ॥
 हा अनुभव निजभक्तांप्रत । साई नित दाखवित ॥ ४४ ॥
 स्वयें जरी निर्विकार । अंगिकारित पूजा उपचार ॥
 भक्तभावार्थानुसार । प्रकार सर्व स्वीकारित ॥ ४५ ॥
 कोणी करीत चामरांदोलन । कोणी तालवृन्त परिवीजन ॥
 सणया चौघडे मंगल वादन । कोणी समर्पण पूजेचें ॥ ४६ ॥
 कोणी हस्त पाद प्रक्षालन । कोणी अत्तर गंधार्चन ॥
 कोणी त्रयोदशगुणी तांबूल दान । निवेदन महानैवेद्या ॥ ४७ ॥
 कोणी दुबोटी आडवें गंध । शिवलिंगा तैसें चर्चिती सलंग ॥
 कोणी कस्तूरीमिश्रित सुगंध । तैसेंच चंदन चर्चिती ॥ ४८ ॥
 तात्यासाहेब नूलकरांचें । स्नेही डॉक्टर पंडित नांवाचें ॥
 ध्यावया दर्शन साई बाबाचें । आले एकदांचें शिडींत ॥ ४९ ॥
 पाऊल ठेवितां शिरडींत । आरंभीं गेले मशिदींत ॥
 करुनि बाबांसी प्रणिपात । बैसले निवांत क्षणभरी ॥ ५० ॥
 बाबा मग वदती तयातें । जाई दादाभटाच्या येथें ॥
 'जा असे जा' म्हणून बोटे हातें । लविती मार्गातें तयास ॥ ५१ ॥

पंडित दादांकडे गेले । दादांनीं योग्य स्वागत केलें ॥
 मग दादा बाबांचे पूजेस निघाले । येतां का विचारिलें तयांसी ॥५२॥
 दादा समवेत पंडीत गेले । दादांनीं बाबांचें पूजन केलें ॥
 कोणीही न तोंवर लावाया धजलें । गंधाचें टिकले बाबांस ॥५३॥
 कोणी कसाही येवो भक्त । कपाळीं गंध लावूं न देत ॥
 मात्र म्हाळसापती गळ्यासीं फांसीत । इतर ते लावीत पायातें ॥५४॥
 परी हे पंडित भोळे भाविक । दादांची तबकडी केली हस्तक ॥
 धरुनियां श्रीसाईचें मस्तक । रेखिला सुरेख त्रिपुंड्र ॥ ५५ ॥
 पाहूनि हें तयांचें साहस । दादांचें मनीं धासधूस ॥
 चढतील बाबा परम कोपास । काय हें धाडस म्हणावें ॥ ५६ ॥
 ऐसें अघडतें जरी घडलें । बाबा एकही न अक्षर बदले ॥
 किंबहुना वृत्तीनें प्रसन्न दिसले । मुळीं न कोपले तयांवर ॥ ५७ ॥
 असो ती वेळ जाऊं दिली । दादाचें मनीं रुखरुख राहिली ॥
 मग तेच दीनीं सायंकाळीं । बाबांस विचारिली ती गोष्ट ॥ ५८ ॥
 आम्हीं गंधाचा उलांसा टिळा । लावूं जातां अपुलिया निढळा ॥
 स्पर्श करूं घाना कपाळा । आणि हें सकाळा काय घडलें ॥ ५९ ॥
 अमुच्या टिळ्याचा कंटाळा । पंडितांच्या त्रिपुंड्राचा जिव्हाळा ॥
 हा काय नवलाचा सोहळा । बसेना ताळा सुसंगत ॥ ६० ॥
 "दादा तयाचा गुरू वामण । मी जातीचा मुसलमान ॥
 तरी मी तोच ऐसें मानून । केलें गुरुपूजन तयानें ॥ ६१ ॥
 ऐसें मज त्याणें फसविलें । तेथें माझें उपाय हरले ॥
 नको म्हणणें जागींच राहिलें । आधीन केलें मज तें ॥" ६२ ॥

ऐसें जें हें उत्तर परिसिलें । वाटलें केवळ विनोद भरलें ॥
 परि तयांतिल इंगित कळलें । माघारा परतलें जें दादा ॥ ६३ ॥
 ही बाबांची विसंगतता । दादांच्या फारच लागली चित्ता ॥
 परी पंडितासवें वार्ता करितां ॥ कळली सुसंगतता तात्काळ ॥६४॥
 धोपेश्वरींचें रघुनाथ सिद्ध । काका पुराणिक नामें प्रसिद्ध ॥
 पंडित तयांचे पदीं सन्नद्ध । ऋणानुबंध शिष्यत्वे ॥ ६५ ॥
 त्यांनीं *काकांचा घातला ठाव । तयांस तैसाच आला अनुभव ॥
 जया मनीं जैसा भाव । भक्तीं प्रभावहीं तैसाच ॥ ६६ ॥
 असो हे सर्वोपचार करवून घेती । केवळ तयांच्या आलिया चित्तीं ॥
 नातों पूजेचीं ताटें भिरकावित्ती । रूप प्रकटित्ती नरसिंह ॥ ६७ ॥
 हें रूप का जें प्रगटिजेल । कोण धीराचा पार्शीं ठाकेल ॥
 जो तो जीवाभेणें पळेल । वृत्ति खवळेल ती जेव्हां ॥ ६८ ॥
 कधीं अवचित क्रोधवृत्ति । भक्तांवरी आग पाखडित्ती ॥
 कधीं मेणाहूनी मऊ भासती । पुतळा शांति क्षमेचा ॥ ६९ ॥
 कधीं काळाग्निरूप भासती । भक्तांस खड्गाचे धारेवर धरित्ती ॥
 कधीं लोण्याहूनी मवाळ होती । आनंद वृत्ति विलसती ॥ ७० ॥
 जरी क्रोधें कांपले थरथरा । डोळे जरी फिरविले गरगरां ॥
 तरी पोटीं कारुण्याचा झरा । माता लेंकुरा तैसा हा ॥ ७१ ॥
 क्षणांत वृत्तीवरी येतां । हांका मारुनी बाहती भक्तां ॥
 म्हणती मी कोणावरी ही रागावतां । ठावें न चित्ता माझिया ॥७२॥
 माय हाणी लेंकरा लाता । समुद्र करी नदियां परता ॥
 तरीच मी होय तुह्यां अव्हेरिता । करीन अहिता तुमचिया ॥७३॥

*काका—धोपेश्वरचे महाराज रघुनाथ यांस काका पुराणिक असें म्हणत.

सकृद्दर्शनीही अतिशयोक्ती । ऐसैं वाटेल श्रोतयां चित्तीं ॥
 परी हा अनुभव दर्शनवक्तीं । भक्तांप्रती शिरडींत ॥ ८२ ॥
 जया मनीं बाबांचे सवें ॥ संथपणें संभाषण व्हावें ॥
 तयाचिया समवेत जावें । माधवरावें आरंभीं ॥ ८३ ॥
 आले हे कोण कोठून किमर्थ । गोड शब्दें कळवावा कार्यार्थ ॥
 सूतोवाच होतांच समर्थ । होत मग उद्युक्त बोलाया ॥ ८४ ॥
 ऐकोनिया तें हाजीनें सकळ । माधवरावांस घातली गळ ॥
 म्हणाले एकदांही माझी तळमळ । घालवा दुर्मिळ मिळवुनि द्या ॥ ८५ ॥
 पडतां माधवरावांस भीड । केला मनाचा निश्चय दृढ ॥
 असो वा नसो कार्य अवघड । पाहूंकी दगड टाकुनी ॥ ८६ ॥
 गेले मशीदीस केला धीर । गोष्ट काढिली अतिहळुवार ॥
 'बाबा तो म्हातारा कष्टी फार । कराना उपकार तयावर' ॥ ८७ ॥
 'हाजी तो करुनि मक्का मदीना । शिरडीस आला आपुले दर्शना' ॥
 'तयाची कैसी येईना करुणा । येऊंच दाना मशीदी' ॥ ८८ ॥
 'जन येती असंख्यात । जाऊन मशीदींत दर्शन घेत' ॥
 'हातोहात चालले जात । हाच खिचपत पडला कां' ॥ ८९ ॥
 'कराकी एकदां कृपादृष्टी । होवो तयासीं मशीदींत भेटी' ॥
 'जाईल मग तोही उठाउठी । पुसूनि गोष्टी मनीची' ॥ ९० ॥
 शाम्या तुझा ओठाचा जार । अजून नाही वाळला तिळभर ॥
 नसतां अल्लाची खुदरत तयावर । मी काय करणार तयासा ॥ ९१ ॥
 नसतां अल्लामियाचा कृणी । चढेल काय या मशीदीं कुणी ॥
 अग्रदित येथील फकीराची करणी । नाही मी धणी तयाचा ॥ ९२ ॥

असो " बंरवी पळीकडे थेट । आहेजी एक पाऊलवाट ॥
 चालून येसील काय तूं नीट" । विचारजा स्पष्ट तयातें ॥ ९३ ॥
 हाजी वदं कितीही विकट । असेना ती मी चालेन नीट ॥
 परी मज घावी प्रत्यक्ष भेट । चरणा निकट बैसूं घा ॥ ९४ ॥
 परिसून शामाकरवीं हें उत्तर । बाबा वदती आणीक विचार ॥
 'चारवेळांतीं चाळीस हजार । रुपये तूं देणार काय मज' ॥९५ ॥
 माधवराव हा निरोप सांगता । हाजी म्हणाले हें काय पुसतां ॥
 देईन चाळीस लाखही मागतां । हजाराची कथा काय ॥ ९६ ॥
 परिसोनि बाबा वदती त्या पूस । "आज बोकड कापावयाचा मानस ॥
 जाहे अमुचा मशीदीस । तुज काय घोरस पाहिजे ॥ ९७ ॥
 किंवा पाहिजे तुवर अस्थी । किंवा वृषणवासना चित्तीं ॥
 जा विचार त्या म्हातान्याप्रती । काय निश्चिती वांछीतो" ॥९८॥
 माधवरावें समग्र कथिलें । हाजीप्रती बाबा जें वदले ॥
 हाजी निघून वदते झाले । "नळगे त्यांतले एकही मज ॥ ९९ ॥
 "घावें मज कांहीं असेल चित्ता । तरी मज आहे एकचि आस्था ॥
 कोळंब्यांतील तुकडा लाभतां । कृतकल्याणता पावेन" ॥१००॥
 हाजीचा हा निरोप घेऊन । माधवराव आले परतोन ॥
 करितांच बाबांस तो निवेदन । बाबा जे तत्क्षण खवळले ॥ १०१ ॥
 कोळंबा आणि पाण्याच्या घागरी । स्वयें उचलून भिरकाविल्या द्वारीं ॥
 हात चाबोनिया करकरी । आले शेजारीं हाजीच्या ॥ १०२ ॥

१ कांहीं अंतरावरील एक विहीर. २ मांस. ३ एका भागाच्या मांसा-
 सकट अस्थि. ४ भाकर तुकडा ठेवण्याचे मातीचे भांडे.

धरुनि अपुली कफनी दोंकरीं । हाजी सन्मुख उचलूनि वरी ॥
 म्हणती तूं काय समजलास अंतरीं । करीसी फुशारी मजपुढें ॥१०३॥
 बुढेपणाचा तोरा दाविसी । ऐसेच काय तूं कुराण पढसी ॥
 मक्का केल्याचा ताठा वाहसी । परी न जाणसी तूं मातें ॥ १०४॥
 ऐसैं तयास निर्भर्तिसलें । अवाच्य शब्दप्रहार केले ॥
 हाजी बहु गांगरून गेले । बाबा परतले माघारा ॥ १०५ ॥
 मशीदीचे आंगणीं शिरतां । माळिणी देखिल्या अंबे विकितां ॥
 खरेदिल्या त्या पाट्या समस्ता । पाठविल्या तत्वता हाजीस ॥१०६॥
 तैसेच तात्काळ मार्गें परतले । पुन्हां त्या फाळक्यापाशीं गेले ॥
 रूपये पंचावन्न खिशांतून काढिले । हातावर मोजिले तयाचे ॥१०७॥
 तेथून पुढें मग प्रेम जडलें । हाजीस जेवावया निर्मंत्रिलें ॥
 दोघेही जणु अवघे विसरले । हाजी समरसले निजरंगीं ॥ १०८ ॥
 पुढें मग ते गेले आले । यथेच्छ बाबांचे प्रेमीं रंगले ॥
 नंतरही बाबांनीं वेळोवेळें । रूपये दिधले तयांस ॥ १०९ ॥
 असो एकदां साईसमर्था । मेघावरीही जयाची सत्ता ॥
 तया इंद्रासीं पाहिलें प्रार्थितां । आश्चर्य चित्ता दाटलें ॥११०॥
 अति भयंकर होता समय । नभ समग्र भरलें तममय ॥
 पशु पक्षियां उड्डवळें भय । झंजावायू सूटला ॥ १११ ॥
 झाला सूर्यास्त सायंकाळ । उठली एकाएकी वाहुटळ ॥
 सुटला वाऱ्याचा सोसाटा प्रबळ । उडाली खळबळ दुर्धर ॥ ११२ ॥
 त्यांतची मेषांचा गडगडाट । विद्युल्लतांचा कडकडाट ॥
 वाऱ्याचा भयंकर सोसाट । वर्षाव घनदाट जोराचा ॥ ११३ ॥

मेघ वर्षला मुसळ धारा । वाजू लागल्या फटफट गारा ॥
 ग्रामस्थांस सुटला भेदरा । गुरांढोरां आकांत ॥ ११४ ॥
 मशीदीच्या वळचणीखालीं । भणंगभिकारी निवाच्या आलीं ॥
 गुरेंढोरें वांसरें एकत्र मिळालीं । भीड झाली मशीदी ॥ ११५ ॥
 पाणीच पाणी चौफेर झालें । गवत सारें वाहून गेलें ॥
 पीक ही खळ्यांतील सर्व भिजलें । लोक गजबजले मानसीं ॥ ११६ ॥
 अवघे ग्रामस्थ घाबरले । सभामंडपीं येऊनि भरले ॥
 कोणी मशीदीचे वळचणीस राहिले । गाऱ्हाणें घातलें बाबांला ॥ ११७ ॥
 जोगाई जाखाई मरीआई । शनी शंकर अंबाबाई ॥
 माहती खंडोबा म्हाळसाई । ठायीं ठायीं शिरडींत ॥ ११८ ॥
 परी अवघड प्रसंग येतां । कामीं पडेना एकही ग्रामस्था ॥
 तयांचा तो चालता बोलता धांवता । संकटीं पावता एक साई ॥ ११९ ॥
 नलगे तयास बोकड कोंबडा । नलगे तयास टका दोकडा ॥
 एका भावाचा भुकेला रोकडा । करी झाडा संकटांचा ॥ १२० ॥
 पाहूनि ऐसें लोक भ्याले ॥ महाराज फारचि हेलावले ॥
 गादी सोडुनी पुढें आले ॥ उभे राहिले धारेवर ॥ १२१ ॥
 मेघनिनादें भरल्या नभा । कडाडती विजा चमकती प्रभा ॥
 त्यांतचि साईमहाराज उभा । आकंठ बोभाय उच्चस्वरें ॥ १२२ ॥
 निज जीवाहूनि निजभक्त । देवास आवडती साधुसंत ॥
 देव तयांचे बोलांत वर्तत । अवतार घेत त्या लागीं ॥ १२३ ॥
 परिसोनि भक्तांचा धांवा । देवास लागे कैवार घ्यावा ॥
 वरचेवर शब्द झेलावा । भक्त भावा स्मरोनी ॥ १२४ ॥

चालली आरोळीवर आरोळी । नाद दुमदुमला निराळीं ॥
 वाटे मशीद डळमळी । कांटाळीं बसली सकळांची ॥ १२५ ॥
 त्या गिरागजर तारस्वरें । दुमदुमलीं मशीद मंदिरें ॥
 तंव मेघ निजगर्जना आवरे । वर्षावथारे धारांचा ॥ १२६ ॥
 उदंड बाबांची आरोळी । अवघा सभामंडप डंडळी ॥
 गजबजली भक्तमंडळी । तटस्थ ठेली ठायींच ॥ १२७ ॥
 अतर्क्य बाबांचें विंदान । जाहलें वर्षावा आकर्षण ॥
 वायूही आवरला तत्क्षण । धुई विच्छन्न जाहली ॥ १२८ ॥
 हळू हळू पाऊस उगवला । सोसाटाही मंदावला ॥
 नक्षत्रगण दिसूं लागला । तम निरसला ते काळीं ॥ १२९ ॥
 पाऊस पुढें पूर्ण उगवला । सोसाट्याचा पवनही विरमला ॥
 चंद्र गगनीं दिसूं लागला । आनंद झाला सकळांतें ॥ १३० ॥
 वाटे इंद्रास दया आली । पाहिजे संतांची वाणी राखिली ॥
 ढगें बारावांटा फांकलीं । शांत झाली वावटळ ॥ १३१ ॥
 पाऊस सर्वस्वीं नरमला । वाराही मंद वाहूं लागला ॥
 गडगडाट जागींच जिराला । धीर आला पशुपक्षां ॥ १३२ ॥
 सोडूनियां घरांच्या वळचणीं । गुरें वासरें बाहेर पडुनी ॥
 वावरूं लागलीं निर्भय मनीं । पक्षीही गगनीं उडाले ॥ १३३ ॥
 पाहून पूर्वील भयंकर प्रकार । मानूनियां बाबांचे उपकार ॥
 जन सर्व गेले घोषर । गुरेंही सुस्थिर फरकलीं ॥ १३४ ॥
 ऐसा हा साई दयेचा पुतळा । त्यास भक्तांचा अति जिव्हाळा ॥
 लेंकुरां जैसा आईचा कळवळा । किती मी प्रेमळा गाऊं त्या ॥ १३५ ॥

अग्नीवरीही ऐसीच सत्ता । ये अर्थीची संक्षिप्त कथा ॥
 श्रोतां परिसीजे सादर चित्ता । कळेल अपूर्वता शक्तीची ॥ १३६ ॥
 एकदां माध्यान्हीची वेळ । धुनीनें पेट घेतला सबळ ॥
 कोण राहील तेथ जवळ । ज्वाला कळोळ ऊठला ॥ १३७ ॥
 प्रचंड वाढला ज्वाळामाळी । तक्तपोशीला शिखा भिडली ॥
 वाटे होते मल्लीदीची होळी ॥ राख रांगोळी क्षणांत ॥ १३८ ॥
 तरी बाबा मनीं स्वस्थ । सकळ लोकचिंताग्रस्त ॥
 तोंडात बोटे घालीत समस्त । काय ही शिकस्त बाबांची ॥ १३९ ॥
 एक म्हणे आणा कीं पाणी । दुजा म्हणे घालावें कोणी ॥
 घालितां माथां सटका हाणी । कोण त्या ठिकाणीं जाईल ॥ १४० ॥
 मनीं जरी सर्व अधीर । विचारावया नाहीं धीर ॥
 बाबाच तंव होउनि अस्थिर । सटक्यावर कर टाकियला ॥ १४१ ॥
 पाहोनि ज्वाळांचा भडका । हातीं घेऊनियां सटका ॥
 हाणिती फटक्यावरी फटका । म्हणती 'हटका माघारा' ॥ १४२ ॥
 धूनी पासाव एक हात । स्तंभावरीं करिती आघात ।
 ज्वाळांकडे पहात पहात । 'सबूरं सबूर' वदत ते ॥ १४३ ॥
 फटक्या फटक्यास खालीं खालीं । ज्वाला नरम पडूं लागली ॥
 भीती समूळ उडूनि गेली । शांत झाली तें धुनी ॥ १४४ ॥
 तो हा साई संतवर । ईश्वराचा दुजा अवतार ॥
 ढोई तयाच्या पायावर । ठेवितां कृपाकर ठेवील ॥ १४५ ॥
 होउनी श्रद्धा भक्तियुक्त । करील जो या अध्यायाचें नित ॥
 पारायण होऊनि स्वस्थचित्त । आषडां निर्मुक्त होईल ॥ १४६ ॥

फार काय करूं मी कथन । शुद्ध करोनीयां अंतःकरण ॥
 नेमनिष्ठा व्हां साईपरायण । ब्रह्म सनातन पावाल ॥ १४७ ॥
 पुरेल अपूर्व इच्छित काम । व्हाल अंतीं पूर्ण निष्काम ॥
 पावाल दुर्लभ सायुज्य धाम । अखंड राम लाधाल ॥ १४८ ॥
 असो जया भक्तांच्या चितीं । भोगावी परमार्थ सुख संविती ॥
 तेणें ये अध्यायानुवृत्ती । आदरवृत्ति ठेवावी ॥ १४९ ॥
 शुद्ध होईल चित्तवृत्ति । कथा सेवनीं परमार्थ प्रवृत्ति ॥
 इष्ट प्राप्ति अनिष्ट निवृत्ति । पहावी प्रचीति बाबांची ॥ १५० ॥
 हेमाडपंत साईस शरण । पुढील अध्याय अतिपावन ॥
 गुरु शिष्याचें तें महिमान । घोलप दर्शन गुरु पुत्रा ॥ १५१ ॥
 शिष्यास कैसाही प्रसंग येवो । तेणें न त्यजावा निज गुरुदेवो ॥
 साई तयाचा प्रत्यक्ष अनुभवो । दावी दृढभावो वाढवी ॥ १५२ ॥
 जे जे भक्त आले पायीं । प्रत्येका दर्शनाची नवाई ॥
 कोणास कांहीं कोणास कांहीं । देऊनि ठायींच दृढ केलें ॥ १५३ ॥
 इति श्रीसंत सज्जन प्रेरिते । भक्त हेमाडपंत विरचिते ॥
 श्रीसाईसमर्थ सच्चरिते । श्रीसाईमहिमावर्णनं नाम एकादशोऽध्यायः ॥

श्री साईनाथार्पणमस्तु । शुभं भवतु ॥

